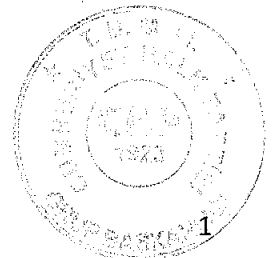


TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Hukuk Devleti İlkesi gereğince herhangi bir ırk, dil, din, görüş, cinsiyet ayrımı gözetilmeksizin, vatandaşlarımız olan yoksul ve muhtaç insanlara Devletçe yardım edilerek onlara insan onuruna yaraşır asgarî yaşam düzeyi sağlanması, tüm fertlerin huzur ve refahını gerçekleştiren ve teminat altına alan, kişi ve toplum arasında denge kurulması, emek ve sermaye ilişkilerinin dengeli olarak düzenlenmesi, özel teşebbüsün güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasının sağlanması, çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için sosyal, iktisadî ve malî tedbirler alarak çalışanların korunması, işsizliği önleyici ve millî gelirin adalete uygun biçimde dağılmasını sağlayıcı tedbirler alınması adaletli bir hukuk düzeni kurulması ve bunu devam ettirmeye kendini yükümlü sayılması, hukuka bağlı kararlılık içinde ve gerçekçi bir özgürlük rejiminin uygulanması için Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim gerekçesiyle ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim. 09.02.2015

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- İşleri - Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor - Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih:	04 Mart 2015		E. No: 2/2704	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
TBMM BAŞKANI				



TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
11 Şubat 2015
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
11 Şubat 2015
No : 375278

GENEL GEREKÇE

“Sadece liberal hukuk devletinin sosyal hukuk devleti istikametinde gelişimi ile diktatörlüğe dönüşümü engellenebilir.”

Hermann Heller

Anayasamızın değiştirilemez ve değiştirilmesi dahi teklif edilemez 2’inci maddesi “Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir.” demektedir.

Anayasa Mahkemesi 26 Ekim 1988 tarih ve K.1988/33 sayılı Kararında sosyal devleti şöyle tanımlamıştır:

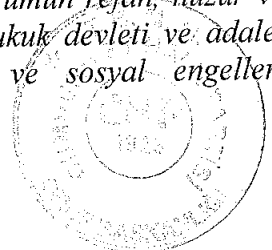
“Sosyal hukuk devleti, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak gerçek eşitliği yani sosyal adaleti ve toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlü devlet demektir. Çağdaş devlet anlayışı, sosyal hukuk devletinin, tüm kurumlarıyla Anayasa’nın sözüne ve ruhuna uygun biçimde kurulmasını gerekli kılar. Hukuk devletinin amaç edindiği kişinin korunması, toplumda sosyal güvenliğin ve sosyal adaletin sağlanması yoluyla gerçekleştirilebilir... Anayasa’nın Cumhuriyetin nitelikleri arasında yer verdiği sosyal hukuk devletinin dayanaklarından birini oluşturan sosyal güvenlik kavramının içerdiği temel esas ve ilkeler uyarınca toplumda yoksul ve muhtaç insanlara Devletçe yardım edilerek onlara insan onuruna yaraşır asgarî yaşam düzeyi sağlanması, böylece, sosyal adaletin ve sosyal devlet ilkelerinin gerçekleşmesine elverişli ortamın yaratılması gerekir”

Yine Anayasa Mahkemesi 16-27 Eylül 1967 tarih ve K.1967/29 sayılı Kararında sosyal devleti şu şekilde tanımlamıştır:

“(Sosyal devlet) ferdin huzur ve refahını gerçekleştiren ve teminat altına alan, kişi ve toplum arasında denge kuran, emek ve sermaye ilişkilerini dengeli olarak düzenleyen, özel teşebbüsün güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayan, çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için sosyal, iktisadî ve malî tedbirler olarak çalışanları koruyan, işsizliği önleyici ve millî gelirin adaletle uygun biçimde dağılmasını sağlayıcı tedbirler alan adaletli bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmeye kendini yükümlü sayan, hukuka bağlı kararlılık içinde ve gerçekçi bir özgürlük rejimini uygulayan devlet demektir”

Sosyal devlette, devletin “özgürleştirme” görevi vardır. “Özgürleştirme” kavramı, “özgürlük” kavramından farklıdır. Özgürleştirme anlayışına göre, kişi ancak önündeki ekonomik ve sosyal engellerin kaldırılmasıyla özgür olabilir. Özgürleştirme sosyal ve ekonomik koşulların geliştirilmesiyle gerçekleştirilebilecek bir süreçtir. Anayasamız da bu anlayışı benimsemiştir. Anayasamızın “devletin temel amaç ve görevleri” başlıklı 5’inci maddesi şöyle demektedir:

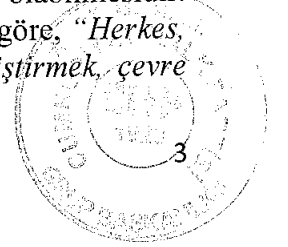
“Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri



kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.”

Sosyal devletin temel amacı herkese insan onuruna yaraşan asgarî bir yaşam düzeyi sağlamaktır. Böyle bir yaşam düzeyini sağlamak için en az şu hakların tanınması ve gerçekleştirilmesi gerekir:

- a) **Çalışma Hakkı**- Böyle bir yaşam düzeyini sağlayabilmek içinse, her şeyden önce, herkese çalışma imkanının sağlanması gerekir. İşsiz insanların insan onuruna yaraşan asgarî bir yaşam düzeyini sürdürmeleri mümkün değildir. Anayasamızın 49’uncu maddesinde çalışma hakkı tanınmıştır. Bu maddeye göre, “*Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.*”
- b) **Âdil Ücret Hakkı**- Diğer yandan çalışan insanların, insan onuruna yaraşan asgarî bir yaşam düzeyi içinde yaşayabilmeleri için âdil bir ücret elde etmeleri gerekir. İş olmakla birlikte çok düşük bir ücret alan insanların insan onuruna yaraşan asgarî bir yaşam düzeyi sürdüremeyecekleri söylenebilir. Anayasamız çalışanların ücret hakkını 55’inci maddesinde düzenlemiştir. Maddeye göre, “*Ücret emeğin karşılığıdır. **Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.** Asgarî ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur.*”
- c) **Sosyal Güvenlik Hakkı**- Çalışan ve yeterli ücret alan insanların, yarın yaşlılık, hastalık, sakatlık, işsizlik gibi sebeplerle çalışamayacak duruma düştüklerinde, sosyal güvenlik haklarının tanınmış ve gerçekleştirilmiş olması gerekir. Aksi takdirde çalışırken insanca yaşayan kişiler, yaşlılık, hastalık, sakatlık, işsizlik gibi sebeplerle insanca yaşam düzeylerini kaybederler. Anayasa kişilerin sosyal güvenlik hakkını 60’ıncı maddesinde tanımıştır: “*Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.*” Keza Anayasa 61’inci maddesinde de özel olarak korunması gereken kimseler hakkında şu hükmü getirmiştir: “*Devlet, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malûl ve gazileri korur ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlar. Devlet, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alır. Yaşlılar, Devletçe korunur. Yaşlılara Devlet yardımı ve sağlanacak diğer haklar ve kolaylıklar kanunla düzenlenir. Devlet, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması için her türlü tedbiri alır. Bu amaçlarla gerekli teşkilat ve tesisleri kurar veya kurdurur.*”
- d) **Konut Hakkı**.- Bir insanın, insan onuruna yaraşan asgarî bir yaşam düzeyi içinde yaşayabilmesi için gerekli diğer bir koşul da bir konutunun olmasıdır. Bir konutta barınmayan bir kimsenin insan onuruna yaraşan bir yaşam düzeyi sürdürdüğü söylenemez. Anayasamız konut hakkını 57’nci maddesinde düzenlemiştir. Maddeye göre, “*Devlet, şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeten bir planlama çerçevesinde, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır, ayrıca toplu konut teşebbüslerini destekler.*”
- e) **Sağlık Hakkı**.- Bir insanın, insan onuruna yaraşan asgarî bir yaşam düzeyi içinde yaşayabilmesi için gerekli diğer bir koşul da, hastalandığında tedavi olabilmesidir. Anayasamız sağlık hakkını 56’ncı maddesinde düzenlemiştir. Maddeye göre, “*Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre*

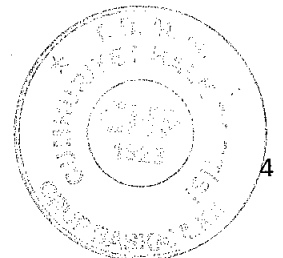


sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.”

- f) **Eğitim Hakkı .-** Ayrıca bir insanın, insan onuruna yaraşan asgarî bir yaşam düzeyi içinde yaşayabilmesi için, minimum bir eğitim ve öğrenim sahibi olması gerekir. Örneğin okuma yazma bilmeyen bir kişinin modern toplumda insan onuruna yakışır bir hayat sürebileceğini söylemek pek zordur. Anayasamız eğitim ve öğrenim hakkını 42’nci maddesinde düzenlemiştir. Maddeye göre, **“Kimse, eğitim ve öğretim haklarından yoksun bırakılamaz... İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır...”** Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır”

Sosyal Hukuk Devletin sadece bu temel haklar nezdinde değil aynı zamanda dinlenme hakkı, tatil hakkı, çevre hakkı ve ulaşım hakkı gibi hakların da koruyucusu olması gerekmektedir ki herkese insan onuruna yaraşan asgarî bir yaşam düzeyi sağlayabilsin.

Yukarıda belirtildiği üzere, işbu kanun değişikliğine ilişkin teklifim ile ülkemizde Sosyal Devlet ilkesinin tam olarak işletilmesinin sağlanması ve Anayasamızca da koruma altına alınan hakların ihlalinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.



MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesine ek dokuzuncu fıkra ile sosyal devlet ilkesinin hayata geçirilmesi ve muhtaç vatandaşların asgari yaşam düzeyine bir nebze olsun sahip olabilmesi bakımından öğrenciler, engelliler, 60 yaş üstündeki vatandaşlarımızın, gaziler ve gazilerin birinci derecedeki yakınlarının, birinci dereceden şehit yakınlarının, yoksulluk sınırı altında geliri olan vatandaşların şehir içi ulaşımının ücretsiz olması amaçlanmıştır.

MADDE 2- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesine ek onuncu fıkra ile sosyal devlet ilkesinin hayata geçirilmesi ve muhtaç vatandaşların asgari yaşam düzeyine bir nebze olsun sahip olabilmesi bakımından yoksulluk sınırı altında geliri olan vatandaşların ve engellilerin belediye ve kamu kurum ve kuruluşlarının nikah ve düğün salonlarından ücretsiz olarak faydalanması amaçlanmıştır.

MADDE 3- 4857 sayılı İş Kanunu'nun Asgari Ücret başlıklı 39'uncu maddesinin birinci fıkrasında yapılması teklif edilen değişiklik ile Sosyal Devlet İlkesi gereğince muhtaç vatandaşların asgari yaşam düzeyine bir nebze olsun sahip olabilmesi açısından, birçoğu asgari ücretle çalışan ve ancak asgari ücretle bir aileyi geçindirmek zorunda kalan vatandaşlarımızın geçimlerinin her geçen gün zorlaşması, geçim sıkıntısı yaşayan vatandaşlarımızın zor ve ağır koşullarda çalıştırılarak düşük ücret alması nedeniyle her bireyin insanca yaşama ve hak ettiği kazancı alarak huzurlu bir yaşam sürebilmesi için yoksulluk sınırının çok altında olan asgari ücret rakamlarının en az yoksulluk sınırı rakamları ile eş değer olması amaçlanmıştır.

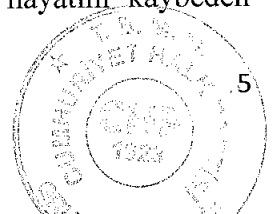
MADDE 4- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasına ek 3'üncü bent ile yoksulluk sınırı altında geliri olan vatandaşlarımızın gelir vergisinden muaf olması, bu vatandaşlarımızın üzerindeki vergi yükünün hafifletilmesi ve Sosyal Devlet İlkesi gereğince muhtaç vatandaşların asgari yaşam düzeyine bir nebze olsun sahip olabilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 5- 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu maddesinin birinci fıkrasında teklif edilen değişiklik ile Sosyal Devlet İlkesi gereğince muhtaç vatandaşların asgari yaşam düzeyine bir nebze olsun sahip olabilmesi için asgari ücretlerin belirlenmesinde yoksulluk sınırının göz önünde bulundurulması ve hiçbir vatandaşımızın yoksulluk sınırı altında ücretle çalıştırılmaması amaçlanmıştır.

MADDE 6- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen 3'üncü bent ile Sosyal Devlet İlkesi gereğince muhtaç vatandaşların asgari yaşam düzeyine bir nebze olsun sahip olabilmesi için yoksulluk sınırı altında gelire sahip olan vatandaşlarımızın Gelir Vergisi'nden muaf tutulması amaçlanmıştır.

MADDE 7- 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 17'inci maddesine ek onuncu fıkra ile Sosyal Devlet İlkesi gereğince muhtaç vatandaşların asgari yaşam düzeyine bir nebze olsun sahip olabilmesi için aylık 350 KWH elektrik kullanımının Devlet tarafından ücretsiz karşılanması amaçlanmaktadır.

MADDE 8- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 20'inci maddesinin birinci fıkrasında yapılması teklif edilen değişiklik ile iş kazası veya meslek hastalığına bağlı nedenlerden dolayı ölen sigortalının hak sahiplerine hayatını kaybeden



işçinin aylık kazancının tamamının ödenmesi ve bu sayede özellikle ülkemizde sıklıkla yaşanan işçi ölümlerinin geride kalan hak sahiplerinde açtığı yaraların bir nebze olsun azaltılması ve böylelikle Sosyal Devlet İlkesi'nin gereklerinin yerine getirilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 9- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 62'nci maddesinde yapılması teklif edilen değişiklik ile yoksulluk sınırı altında yaşayan vatandaşlarımızın da sağlık hizmetlerinden genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerle aynı şartlarda yararlanması ve böylelikle Sosyal Devlet İlkesi gereğince tüm vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerinden gereğince yararlanabilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 10- 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 2'inci maddesinin üçüncü fıkrası yapılması teklif edilen değişiklik ile Sosyal Devlet İlkesi gereği sosyal yardımlaşma fonlarından yoksulluk sınırı altında yaşayan vatandaşlarımızın da faydalanması amaçlanmıştır.

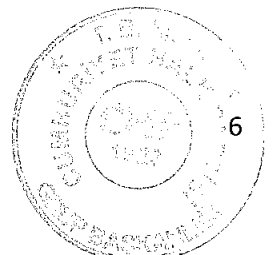
MADDE 11- 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 46'ncı maddesinde teklif edilen değişiklik ile üniversite öğrencilerinin okuyabilmek için herhangi bir katkı payı, harç, öğrenim ücreti ödememeleri ve Sosyal Devlet İlkesi gereğince eğitimlerinin ücretsiz hale getirilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 12- 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 47'nci maddesinde yapılması teklif edilen değişiklik ile öğrencilerin beden ve ruh sağlığının korunması, barınma, beslenme, çalışma, dinlenme ve boş zamanlarını değerlendirme gibi sosyal ihtiyaçlarının ücretsiz olarak karşılanması amaçlanmıştır.

MADDE 13- 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 48'inci maddesinin birinci fıkrasında yapılması teklif edilen değişiklik ile Sosyal Devlet İlkesi gereğince üniversitede okuyan öğrencilerimizin kitaplarını ücretsiz olarak almalarının sağlanması ve hali hazırda geçim sıkıntısı yaşayan bu vatandaşlarımızın üzerlerindeki mali yükün azaltılması amaçlanmaktadır.

MADDE 14- Yürürlük maddesidir.

MADDE 15- Yürütme maddesidir.



BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesine ek dokuzuncu fıkra ile aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır;

“Belediye; kendi görev ve yetki alanında olan ulaşım hizmetlerini öğrencilere, 4 aydan uzun süredir işsiz olanlara, engelliler ve engellilere bakmakla yükümlü olanlara, 60 yaş üstündeki vatandaşlarımıza, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malûl ve gaziler ile birinci derecede yakınlarına, yoksulluk sınırı altında geliri olan vatandaşlarımıza ücretsiz sağlamak zorundadır.”

MADDE 2- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesine ek onuncu fıkra ile aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır;

“Belediye; başvuru üzerine en geç başvuru tarihini takip eden bir sene içerisinde, kendi sosyal tesislerinde veya belediye sınırları içerisinde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının nikah ve düğün yapılması için müsait olan tesislerinin teminine aracılık ederek, engelliler ve yoksulluk sınırı altında geliri olan vatandaşlarımıza ücretsiz nikah ve düğün salonu tahsis etmek zorundadır.”

MADDE 3- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesine ek on birinci fıkra ile aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır;

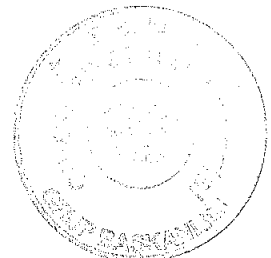
“Belediye; kendi görev ve yetki alanında ikamet eden öğrencilerin, 4 aydan uzun süredir işsiz olanların, engelliler ve engellilere bakmakla yükümlü olanların, 60 yaş üstündeki vatandaşlarımızın, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malûl ve gaziler ile birinci derecede yakınlarının, yoksulluk sınırı altında geliri olan vatandaşlarımızın her türlü ısınma giderlerini sağlamak zorundadır.”

MADDE 4- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesine ek on ikinci fıkra ile aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır;

“Belediye; kendi görev ve yetki alanında ikamet eden öğrencilere, 4 aydan uzun süredir işsiz olanlara, engelliler ve engellilere bakmakla yükümlü olanlara, 60 yaş üstündeki vatandaşlarımıza, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malûl ve gaziler ile birinci derecede yakınlarına, yoksulluk sınırı altında geliri olan vatandaşlarımıza her bireyin sahip olması gereken asgari koşullarda ücretsiz barınma imkanı sağlamak zorundadır.”

MADDE 5- 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“İş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırları yoksulluk sınırının altında kalmayacak şekilde en geç iki yılda bir belirlenir.”



MADDE 6- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen 3'üncü bent aşağıdaki gibidir;

"Yoksulluk sınırı altında yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları gelir vergisinden muaftır."

MADDE 7- 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 17'inci maddesine ek onuncu fıkra aşağıdaki gibidir;

"10) Yoksulluk sınırı altında olan aboneler, aylık azami 350 KWH ücretsiz elektrik kullanabileceklerdir. Bu kanuna göre ücretsiz elektrik kullanan abonelerin elektrik kullanım bedelleri Bakanlıkça karşılanacaktır."

MADDE 8- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 20'inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

"İş kazası veya meslek hastalığına bağlı nedenlerden dolayı ölen sigortalının hak sahiplerine, 17 nci madde gereğince tespit edilecek aylık kazancının %100'ü, 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre güncellenerek 34 üncü madde hükümlerine göre gelir olarak bağlanır."

MADDE 9- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 62'nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

"Bu Kanun gereğince genel sağlık sigortasından sağlanacak sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlanmak, yoksulluk sınırı altında gelire sahip olanlar, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler için bir hak, Kurum için ise bu hizmet ve hakların finansmanını sağlamak bir yükümlülüktür.

Sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yoksulluk sınırı altında gelire sahip olanlar, genel sağlık sigortalısı ile bakmakla yükümlü olduğu kişiler yararlandırılır.

Bu Kanun kapsamındaki kişilere sağlanacak sağlık hizmetleri ve diğer haklar ile kişilerden alınan primlerin tutarı arasında ilişki kurulamaz."

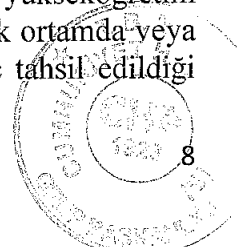
MADDE 10- 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 2'inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

"Ayrıca, kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmakla veya bu kuruluşlarca aylık veya gelir bağlanmış olmakla birlikte, Fon Kurulunca belirlenecek ölçütlere göre; hane içindeki kişi başına düşen geliri yoksulluk sınırından az olan kişilerden fakir ve muhtaç durumda bulunanlar da bu Kanun kapsamındadır."

MADDE 11- 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 46'ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

"a. Cari hizmet maliyeti Devlet tarafından karşılanır

b. Öğrenci sosyal tesisleri ile faaliyetlerinden elde edilen gelirler, yükseköğretim kurumlarınca önceki yıllarda basılan süreli ya da süresiz yayınlar ile elektronik ortamda veya internet ortamında sunulan ders materyallerinden elde edilen gelirler, en geç tahsil edildiği



ayın sonuna kadar ilgili yükseköğretim kurumu hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutarlar, yükseköğretim kurumu bütçesine öz gelir olarak kaydedilir. Kaydedilen bu tutarlar karşılığı olarak ilgili yükseköğretim kurumu bütçesinde öngörülen ödenekler, gelir gerçekleştirmelerine göre kullanılır. Kaydedilen ödenekler, başta öğrencilerin beslenme, barınma, sağlık, spor, kültür ve diğer sosyal hizmet giderleri olmak üzere, kalkınma planı ve programlarına uygun olarak yükseköğretim kurumunun cari, sermaye, transfer giderleri ile öğrencilerin kısmi zamanlı olarak geçici işlerde çalıştırılmasına ilişkin giderlerinde kullanılır.

c. Bu maddeye göre elde edilen gelirler, öğrencilerin kitap, kırtasiye ile beslenme ve barınma yardımı ödemelerinde kullanılır.

d. Hizmetlerine ihtiyaç duyulan öğrenciler, öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumlarındaki geçici işlerde kısmi zamanlı olarak çalıştırılabilir. Bu şekilde çalıştırılan öğrenciler, bu çalışmalarından dolayı işçi olarak kabul edilmez. Kısmi zamanlı olarak çalıştırılan öğrencilere bir saatlik çalışma karşılığı ödenecek ücret, 4857 sayılı İş Kanunu gereğince 16 yaşından büyük işçiler için belirlenmiş olan günlük brüt asgari ücretin dörtte birini geçmemek üzere, yükseköğretim kurumu yönetim kurulu tarafından belirlenir. Kısmi zamanlı çalışma karşılığı ücret ödenmesi, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından verilmekte olan burs veya öğrenim kredisinin kesilmesi veya aynı Kuruma ait yurtlardan yararlanma hakkının kaldırılması sonucunu doğurmaz. Kısmi zamanlı olarak öğrenci çalıştırılmasına ilişkin haftalık çalışma süreleri ile diğer usul ve esaslar Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir.

MADDE 12- 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 47'nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“Faaliyetlerin Düzenlenmesi:

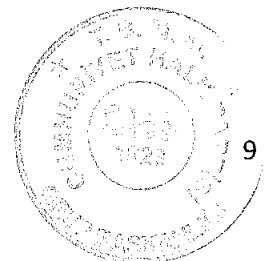
a. Yükseköğretim kurumları, Yükseköğretim Kurulunun yapacağı plan ve programlar uyarınca, öğrencilerin beden ve ruh sağlığının korunması, barınma, beslenme, çalışma, dinlenme ve boş zamanlarını değerlendirme gibi sosyal ihtiyaçlarını ücretsiz karşılamak ve bu amaçla bütçe imkanları nispetinde okuma salonları, yataklı sağlık merkezleri, mediko - sosyal merkezleri, öğrenci kantin ve lokantaları açmak, toplantı, sinema ve tiyatro salonları, spor salon ve sahaları, kamp yerlerini ücretsiz sağlamakla ve bunlardan öğrencilerin en iyi şekilde yararlanmaları için gerekli önlemleri almakla görevlidirler.

b. Yükseköğretim kurumları, özel ve kamu kuruluşları ile işbirliği yaparak tüm mezunlarına iş bulmak zorundadırlar.

c. Üniversiteler rehberlik ve psikolojik danışma merkezleri kurar, ücretsiz olarak öğrencilerin kişisel ve ailevi sorunlarını çözümlemeye çalışır.

d. Kamu kuruluşları adına, Üniversitelerde okuyacak öğrencilere bu kuruluşlarca verilecek bursların bilim dallarına dağılımı ve sayısı, insan gücü ihtiyacı ve öğretim elemanı yetiştirilmesi bakımından, devlet kalkınma planları ilke ve hedeflerine göre Yükseköğretim Kurulu tarafından belirtilir. Burslu öğrencilerin laboratuvar, sınav ve diploma masrafları burs kapsamına girer.

MADDE 13- 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 48'inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;



“Üniversitelerde ders kitapları, bilgisayar ve elektronik ortamlarda hazırlanan eğitim-öğretim ve uzaktan öğretim ilkelerine göre oluşturulan her türlü materyal ilgili üniversite veya Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanır ve hazırlattırılır ve öğrencilere ücretsiz verilir. Ders aracı olarak kullanılan kitap ve her türlü materyali öğretim elemanları kendi hesaplarına bastıramaz ve çoğaltamazlar, bunlar ilgili üniversite tarafından basılır, bastırılır veya çoğaltılır. Ancak, başvurdıkları eğitim-öğretim yılı içinde bastırılamayacağı, kurumun yönetim kurulunca yazılı olarak bildirilen kitapları kendilerinin bastırma hakları saklıdır”

MADDE 14- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 15- Bu Kanun hükümleri Bakanlar Kurulu tarafından yürütülür.

